
ЕЛЕКТРОНСКА ИНДУСТРИЈА

Еи КОРПОРАЦИЈА- Ниш

**УПУТСТВО
ЗА КОРИШЋЕЊЕ**

Cash

ЕЛЕКТРОНСКА РЕГИСТАР КАСА

СА ФИСКАЛНОМ МЕМОРИЈОМ

2003

Садржај

УВОД	4
ИНСТАЛИРАЊЕ И КОНФИГУРИСАЊЕ КАСЕ ЗА ФИСКАЛНИ РАД	6
ОПИС КАСЕ	7
Главне компоненте	7
Тастатура	8
Дисплеј	10
Штампач	10
Постављање папирне ролне	11
Меморија	11
ПРИПРЕМА ЗА РАД НА КАСИ	12
РЕЖИМИ РАДА КАСЕ	13
ПРОГРАМИРАЊЕ КАСЕ	14
Увод у програмирање	14
Тастатура у режиму програмирања и сервиса	15
Рад са табелама	15
Избор табеле	15
Унос података	16
Унос нумеричких података	16
Унос лозинке оператера	17
Унос текстуалних података	18
Списак табела и режими у којима се програмирају	20
Параметри артикла	23
Параметри одељења	28
Параметри групе артикала	29
Вредности пореских стопа	30
Параметри оператера	31
Програмирање продаје по временским интервалима	32
Исправка датума/времена	33
РЕЖИМ “ОБУКА”	34
ПРИПРЕМА КАСЕ ЗА РАД У ФИСКАЛНОМ РЕЖИМУ	35
Стандардни параметри и лозинке за приступ	35
Програмирање фискалне меморије	36
Функционални тестови	37
РАДНИ РЕЖИМ	38
Продаја по одељењима	38
Продаја по артиклима	39
Продаја артикала чија количина није јединична	41
Понављање	41
Сторнирање	41
Исправка погрешног уноса	41
Сторнирање задње откуцане ставке продаје	41
Сторнирање било које ставке продаје	42
Плаћање	42
Израчунавање кусура	43
Дељење износа рачуна на више делова	43

Штампање копије исечка	44
Додатне функције	44
Маркирање продаје појединих артикала	44
Продаја артикла помоћу бар кода	44
Улаз/излаз новца из касе	44
Угоститељски режим рада	45
Програмирање касе за рад у угоститељском режиму	45
Конфигурирање рачуна клијената	46
Отварање новог рачуна (стола)	47
Затварање рачуна	50
Режим кредитирања (авансно плаћање)	50
Програмирање нових функција тастера за рад у радном режиму	51
РЕЖИМ ИЗВЕШТАЈА	55
Извештај по артиклима	59
РЕЖИМ КАЛКУЛАТОРА	60
ПОРУКЕ НА ДИСПЛЕЈУ	61
Поруке о грешкама	62
Остале грешке	62
ФУНКЦИЈЕ ДОСТУПНЕ У РЕЖИМУ “СЕРВИС”	63
ФУНКЦИОНАЛНЕ И ТЕХНИЧКЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ	64
Функционалне карактеристике	64
Техничке карактеристике	65

Произвођач

Желимо да скренемо пажњу да следећим поступцима можете да доведете у питање потврду о квалитету и карактеристикама овог производа:

- неодговарајуће напајање;
- неисправна инсталација, неправилна и неодговарајућа употреба или коришћење касе, непоштовање упозорења датих у упутству за коришћење;
- замена оригиналних компонената или прибора другим, неодобреним од стране произвођача или замена истих од стране нестручног особља.

Безбедност корисника

Прикључите касу на оближњи и лако доступан прикључак за струју.

Не отварајте одељак где се налази штампач осим у случају замене делова.

Не употребљавајте касу на или у близини извора топлоте (нпр. радијатор) и близу или у непосредном додиру са водом (нпр. у базену или испод туша).

Када чистите касу искључите је и обришите меком крпом.

УВОД

CASH електронска регистар каса са фискалном меморијом може да се програмира и прилагоди тако да на најбољи начин одговара Вашим потребама. Каса обрађује податке о промету робе/услуга и припрема податке потребне рачуноводству.

Једноставан за коришћење, овај производ у потпуности одговара захтеву корисника и представља оличење најсавременијих технолошких побољшања и највиши ниво квалитета.

Каса има два дисплеја и јасно приказује оператеру и купцу суме које се уносе преко тастатуре. Штампац у склопу касе штампа податке на фискалне исечке за купца и на контролну траку, тако да се извршена продаја стално држи под контролом.

Одштампана контролна трака, која остаје у каси, пружа комплетни дневни приказ свих података о продаји са детаљима сваке извршене операције.

Овај модел касе је тако једноставан за коришћење да може тренутно бити прилагођен Вашим личним радним потребама смањујући на минимум ризик прављења грешке.

Како програмирати касу

Део овог упутства означен као програмирање пружа информације о програмирању касе. Програмирање се врши преко табела. Свака табела има одговарајући број линија за програмирање, а свака линија одређени број поља. Приликом рада са табелама на дисплеју се приказују следећи подаци:

FXX.YYY.ZZZZ где је:

F	ознака да се ради са табелама
XX	означава број табеле са којом се ради
YYY	означава број линије табеле
ZZZZ	означава број поља у линији

ИНСТАЛИРАЊЕ И КОНФИГУРИСАЊЕ КАСЕ ЗА ФИСКАЛНИ РАД

Фискализација касе

Фискализацију касе врши сервисер у овлашћеном сервису у присуству радника пореске управе.

Фискалне карактеристике

Са гледишта фискалних мера, каса је идентификована лиценцом и својим идентификационим бројем.

Фискална меморија

Фискални модул има аутономно напајање. Када се подаци једном упишу у фискалну меморију не могу више да се мењају или бришу.

Фискална меморија чува податке о дневном промету по пореским стопама. Сви подаци се могу видети у фискалним извештајима. Капацитет модула је до 2000 дневних 3-извештаја (5,5 година рада касе са по једним извештајем на дан).

Фискална пломба

Фискалну и програмску пломбу поставља компетентни орган власти као доказ усаглашености касе са важећим законом. То осигурава да се не могу мењати подаци у циљу утаје пореза. Сервисерску пломбу поставља и може уклонити једино овлашћени сервисер.

Сервисна књижица

Уз касу иде сервисна књижица којој је број страна обележен и која саржи релевантне податке о типу касе, серијском броју касе и фискалног модула као и податке о власнику касе који се уписују током процеса фискализације.

Сервисна књижица садржи и податке о сервису који одржава касу као и све податке о сервисирању касе.

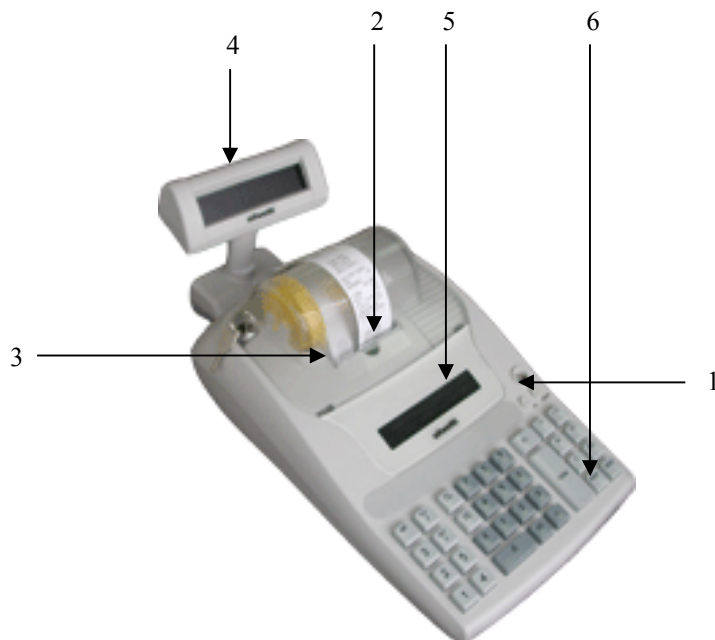
Изгубљена, украдена или уништена сервисна књижица мора бити пријављена код органа власти. Једна копија пријаве се даје локалном дистрибутеру који ће наручити нову сервисну књижицу за корисника, а једну копију чувати унутар ново добијене сервисне књижице.

Сервисна књижица се сматра саставним делом Ваше касе. Увек мора бити доступна органима власти и овлашћеном сервисеру. Ако се каса даје на сервисирање, овлашћени сервисер уписује датум и време пријема касе као и време сервисирања касе.

Сервисна књижица се мора чувати докле год се каса користи.

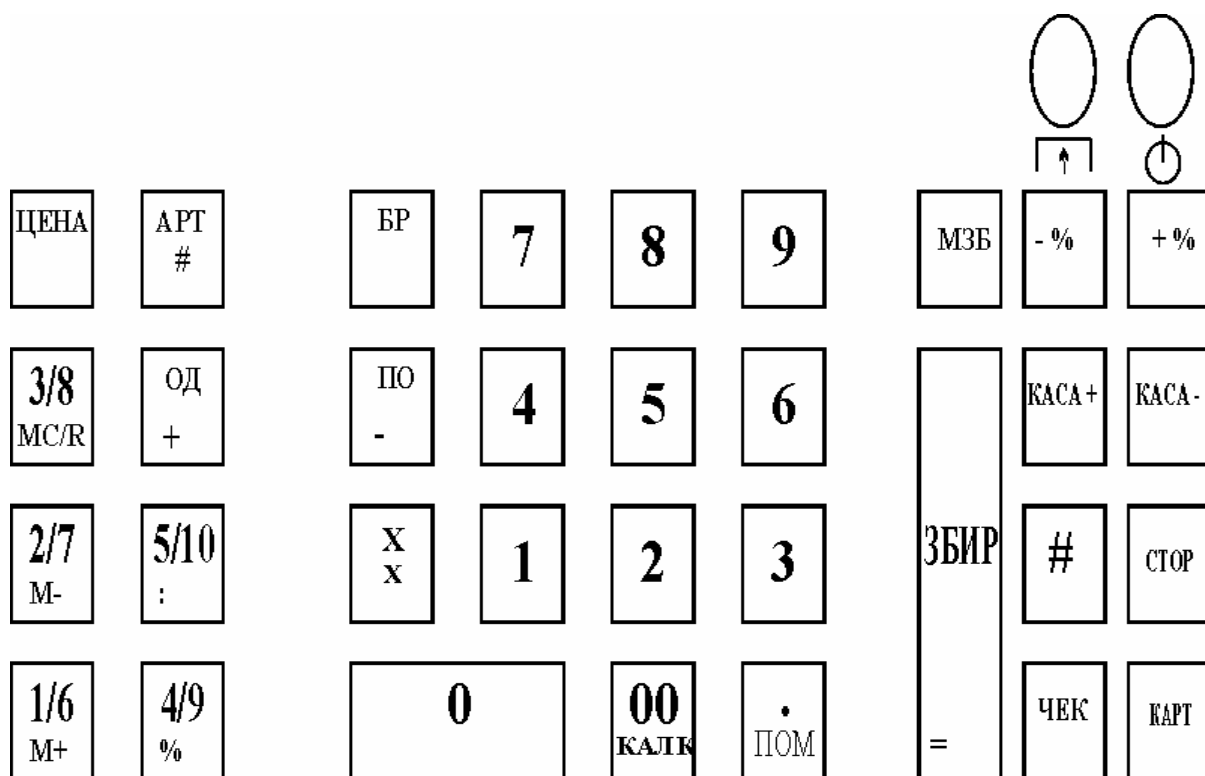
ОПИС КАСЕ

Главне компоненте

1. произвођачка(сервисерска) пломба
2. фискални исечак
3. контролна трака
4. дисплеј за купца
5. дисплеј за оператера
6. тастатура

Тастатура

Тастатура има 11 нумеричких и 24 функционалних тастера:

Тастер за укључивање/искључивање. Користи се за укључивање и искључивање касе и за избор режима рада.

Тастер за повлачење траке. Користи се за повлачење папира.

БР

Користи се за брисање индикације и порука о грешкама, као и за брисање погрешно унетих података.

МЗБ

Користи се за приказивање међузбира док сте у Радном режиму.

ЗБИР

=

У радном режиму користи се за затварање рачуна, ознаку готовинског плаћања и израчунавање кusura. У угоститељском режиму – за затварање рачуна (стола). У режиму извештаја користи се за штампање дневног финансијског извештаја. У режиму програмирања користи се за памћење унетих вредности на текућој адреси. У "Калкулатор" режиму користи се као знак [=].

АРТ

#

У Радном режиму користи се за продају артикла по програмираној цени.

Поновним притиском на овај тастер понавља се откуцани артикал.

ЧЕК	У Радном режиму користи се за плаћање чеком. У режиму програмирања штампа садржај текућег поља.
КАРТ	У Радном режиму користи се за плаћање картицом. У режиму програмирања за избор поља.
ЦЕНА	Могуће програмирање за жељену функцију.
#	У Радном режиму користи за унос бар кода. У режиму програмирања за штампање садржаја текуће линије.
КАСА-	У Радном режиму – за подизање новца из касе; за добијање међузбира у продаји, за салдирање у угоститељском режиму рада (затварање поруџбине, али не и рачуна-стола); у режиму програмирања - за избор табеле.
КАСА+	У Радном режиму - за унос новца у касу; за отварање поруџбине и за отварање рачуна (стола) у угоститељском режиму рада; у режиму програмирања – за штампање садржаја текуће табеле.
СТОП	У режиму програмирања – за избор линије.
+%	Могуће програмирање на жељену функцију.
-%	Могуће програмирање на жељену функцију.
X x	У Радном режиму - за продају жељене количине. У режиму извештаја користи се за избор почетног броја/датума за извештај фискалне меморије. У режиму “Калкулатор” – знак за множење [*] .
ПО -	У Радном режиму – поништавање задње ставке продаје. У режиму извештаја користи се за избор завршног броја/датума за извештај фискалне меморије. У режиму “Калкулатор” знак за одузимање [-] .
ОД +	У Радном режиму - за избор одељења (6 – 10). У режиму “Калкулатор” – знак за сабирање [+] .
1/6 M+	У Радном режиму – Одељење 1 или 6. У режиму “Калкулатор” – позитивна акумулација меморије [M+] .
2/7 M-	У Радном режиму – Одељење 2 или 7. У режиму “Калкулатор” – негативна акумулација меморије [M-] .
3/8 MC/R	У Радном режиму – Одељење 3 или 8. MC/R у режиму “Калкулатор” .
4/9 %	У Радном режиму - Одељење 4 или 9. У режиму “Калкулатор” – проценат [%] .

5/10
:
У Радном режиму - Одељење 5 или 10. У режиму “Калкулатор” – дељење [:].

00
КАЛК
У радном режиму – две нуле. Ако се тастер дуже држи – прелазак на “Калкулатор” режим.

.
ПОМ
Убацује децимални зарез у Радном режиму и режиму “Калкулатор”. Ако се тастер дуже држи – прелазак на режим за ПОМОЋ.

1 до **9** Ови тастери служе за унос нумеричких података преко тастатуре.

У овом упутству тастери одељења означаваће се са:

Д1 ÷ **Д10**

Дисплеј за купца

10-цифарски, 7-сегментни LCD дисплеј.

Дисплеј за оператора

10-цифарски, 7-сегментни LCD дисплеј.

Штампач

Штампач који је у склопу касе штампа фискални исечак за купца и копију рачуна на контролној траци по извршеној продаји. Штампа на две одвојене папирне ролне: фискални исечак цепа се о назубљену ивицу, а контролна трака остаје у каси. Штампач је термални линијски.

Да би се обезбедио безбедан рад штампача морају да се поштују следећи стандарди везани за папирне ролне:

Дводелна термопапирна ролна чије су димензије:

- ширина папира за фискални исечак 35 mm.
- ширина папира за контролну траку 20 mm.
- спољни пречник ролне папира 48 mm.
- тежина папира 55 g/m²

УПОЗОРЕЊЕ! Произвођач не сноси одговорност за штете нанете штампачу или каси до којих је дошло због коришћења потрошног материјала који не одговара наведеним стандардима.

Фискални исечак се издаје по завршетку продајне трансакције и мора бити дат купцу.

На контролној траци се штампају идентични подаци као на фискалном исечку. Контролна трака се чува најмање 1 годину.

Нестанак папира се манифестује звучним сигналом и на каси ништа не може да се ради док се не постави нова ролна папира.

Постављање папирне ролне

Да би се нова ролна папира поставила, треба урадити следеће:

- скинути поклопац са штампача и извадити остатке папирне ролне;
- скинути стару контролну траку са котура за намотавање;
- ставити ширу ролну у кутију, увући почетак папира у механизам штампача, па држати притиснут тастер за траку док се папир не појави око 10 cm изнад механизма штампача;
- ставити ужу ролну у кутију, увући почетак папира у механизам штампача, па држати притиснут тастер за траку док се папир не појави око 10 cm изнад механизма штампача;
- провући почетак уже траке кроз отвор на котуру за намотавање контролне траке;
- провући почетак шире траке кроз отвор на поклопцу;
- вратити поклопац на место притиском на механизам за затварање.

Меморија

Осим фискалне меморије, каса има и радну меморију смештену унутар касе и она је неприступачна оператору. Ова меморија чува програмиране податке.

ПРИПРЕМА ЗА РАД НА КАСИ

Ако се каса транспортује у неповољним температурним условима треба је пре пуштања у рад оставити најмање 1 сат да се аклиматизује. Касу треба држати даље од извора топлоте и воде.

Када се каса укључи, аутоматски се извршава кратак тест како би се утврдила функционална исправност касе. Ако је тест успешан каса је спремна за рад, у противном каса се блокира и на њој ништа не може да се ради.

РЕЖИМИ РАДА КАСЕ

Каса може да ради у неколико режима. Приступ режиму се врши преко тастатуре уносом одговарајуће лозинке. Прелазак из једног режима рада у други врши се притиском на тастер за укључивање/искључивање.

Режими рада:

- **Радни режим**

Приступ режиму је могућ притиском на тастер **ЗБИР** или уносом стандардне лозинке “00000000”.

- **Режим X Извештај**

Приступ режиму је могућ уносом стандардне лозинке 11111111

- **Режим 3 Извештај**

Приступ режиму је могућ уносом стандардне лозинке 22222222

- **Режим Програмирање**

Приступ режиму је могућ уносом стандардне лозинке 33333333

- **Режим Унос датума/времена**

Приступ режиму је могућ уносом стандардне лозинке 44444444

- **Режим Сервис**

Приступ дозвољен само овлашћеним сервисерима. Стандардна лозинка 55555555

- **Режим ПОМОЋ**

У овај режим може да се пређе из било ког режима. Ако је трансакција продаје почела мора прво да се заврши па тек онда да се тражи ПОМОЋ. За улазак у овај режим треба држати притиснут тастер **ПОМ**

Притиском на тастер аутоматски се прелази на главни мени (уз његово штампање).

Прелазак на одређени подмени се врши укуцавањем редног броја подменија и притиском на тастер ЗБИР.

Повратак на надређени подмени се врши укуцавањем броја 99 и притиском на тастер ЗБИР.

За повратак на главни мени (из било ког подменија), укуцајте 0 и притисните тастер ЗБИР.

- **Режим Калкулатор**

Овом режиму се приступа из Радног режима притиском на тастер **00** .

Наведене функције се не могу извршити ако је у току издавање фискалног исечка.

УПОЗОРЕЊЕ!

Ако лозинке нису програмиране у Радни режим се улази одмах по укључивању регистар касе.

Ако су лозинке програмиране, користите неку од њих да уђете у Радни режим .

ПРОГРАМИРАЊЕ КАСЕ

Увод у програмирање

Програмирање касе подразумева њено прилагођавање вашем радном амбијенту. Програмирање се врши уношењем података у одговарајуће табеле. Ти подаци се касније користе за аутоматско извршавање дефинисаних операција.

Режиму програмирања се приступа уношењем лозинке. Стандардна лозинка за приступ је “33333333”.

УПОЗОРЕЊЕ!

Приступ одређеним табелама је дозвољен само овлашћеним сервисерима у сервисном режиму рада.

Док сте у режиму **програмирања** на дисплеју се појављују следећи подаци:

FXX.YYY.ZZZZ, где је:

- XX** број табеле са којом тренутно радите;
- YYY** број линије табеле у којој се тренутно налазите;
- ZZZZ** број поља линије са којим радите.

Ако линија табеле нема поља, на дисплеју се приказују следећи подаци:

FXX.YYY. _ _ _ _

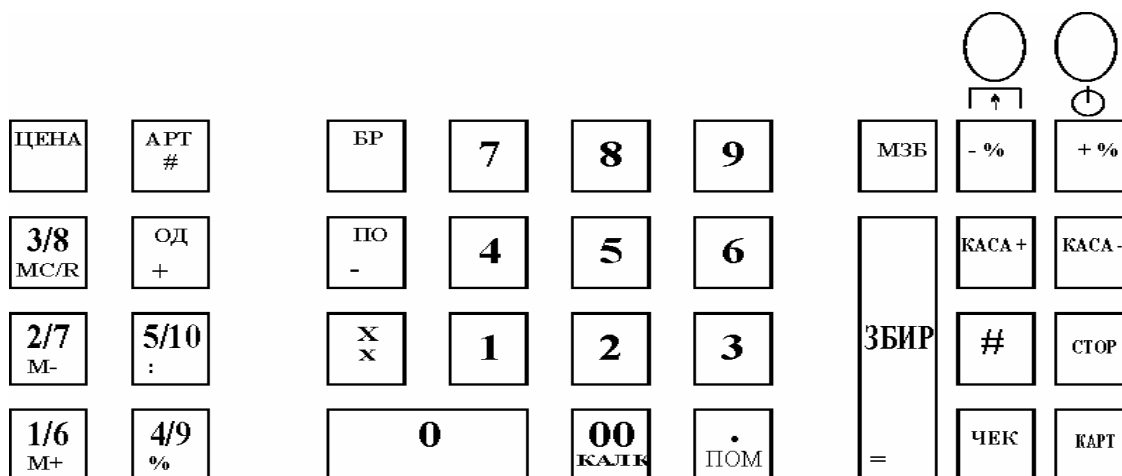
У случају погрешног уноса, на дисплеју се приказује:

FXX. _ _ _ . _ _ _ _

Тастатура у режиму програмирања и сервиса

У режиму програмирања неки тастери на тастатури имају функције које се разликују од функција тастера у радном режиму. Функције тих тастера су приказане у табели ниже.

Изглед тастатуре:

Функције тастера у режиму програмирања:

Тастер	Функција
КАСА-	избор табеле
СТОП	избор линије
КАРТ	избор поља
КАСА+	штампање табеле
#	штампање линије
ЧЕК	штампање поља
БР	ресетовање вредности на дисплеју
↑	померање папира
ЗБИР	памћење података

Рад са табелама

У наредним примерима биће приказан рад са табелама: како се врши избор табеле и како се уносе подаци у њу.

Избор табеле

Пример: Изабрати табелу 2, линију 4 и поље 18:

ТАСТАТУРА	ДИСПЛЕЈ

Режим програмирања

УК	-----
3 3 3 3 3 3 3 3	F01.-----

избор табеле 2, линије 4 и поља 18

2	КАСА-	4	СТОП	1	8	КАРТ	F02.004.0018
табела 2							↑
линија 4							↑
поље 18							↑

Унос података

- Нумеричка вредност поља (програмирана цена, количина на лагеру и сл.)

Процедура:

1. позиционирајте се на поље у које треба да се унесе податак;
2. унесите вредност преко нумеричких тастера на тастатури;
3. притисните тастер **ЗБИР**

Пример: унети цену у износу 1,20 дин. за артикал са шифром 12 .

ТАСТАТУРА	ДИСПЛЕЈ

Режим програмирања

ук	-----
3 3 3 3 3 3 3 3	F01.-----

избор табеле 2 и линије 1 за унос цене артикла

2	КАСА-	1	СТОП	F02.001.0001

шифра артикла 12

1	2	КАРТ	F02.001.0012

унос цене 1.20

1	.	2	0	1.20

памћење цене

ЗБИР	F02.001.0013

▪ **Унос лозинке оператора:**

Потпуна лозинка (максималан број цифара)

Процедура:

1. позиционирајте се на поље предвиђено за унос лозинке;
2. притисните тастер **ЗБИР**
3. унесите вредност преко нумеричких тастера. Пошто сте унели потпуну лозинку, аутоматски се позиционирате на следећу линију или поље у табели.

Непотпуна лозинка (мањи број цифара од максимално предвиђеног). Поновити претходно описану процедуру и притиснути тастер **ЗБИР** после уноса лозинке.

Пример: унети лозинку 555 за оператора 1 , и 12345678 за оператора 2 .

ТАСТАТУРА	ДИСПЛЕЈ
Режим програмирања	
ук	-----
3 3 3 3 3 3 3 3	F01.-----
избор табеле 10 и линије 2 за унос лозинке оператора	
1 0 КАСА- 2 СТОР	F10.002.0001
позиционирање на поље 1	
1 КАРТ	F10.002.0001
избор оператора 1	
ЗБИР	-----
унос лозинке за оператора 1	
5 5 5	555-----
потврда уноса лозинке	
ЗБИР	F10.002.0002
позиционирање на поље 2	
2 КАРТ	F10.002.0002
избор оператора 2	
ЗБИР	-----
Унос лозинке за оператора 2	
1 2 3 4 5 6 7 8	12345678
Поље се аутоматски затвара	F10.002.0003

▪ Унос текстуалних података

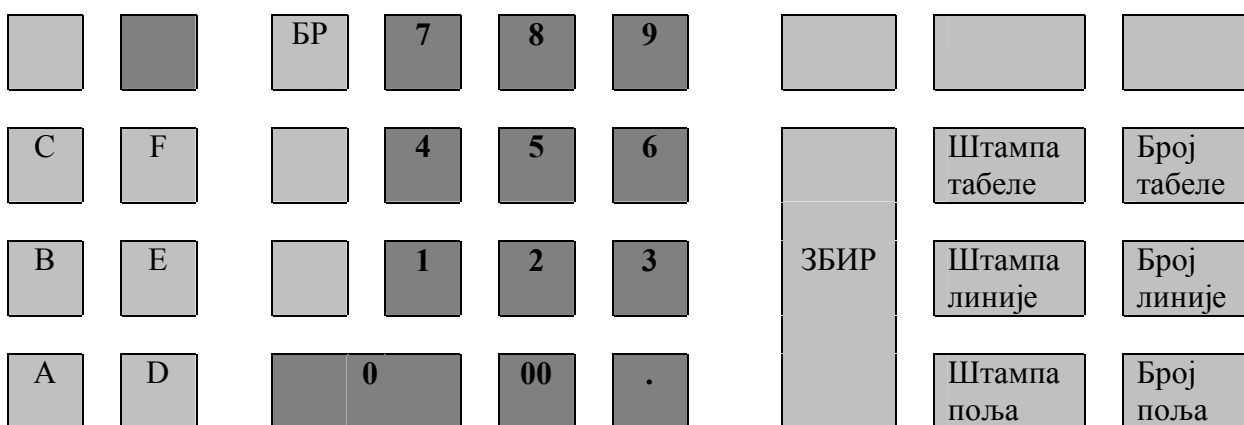
За унос текстуалних података, сваки знак мора бити представљен бинарним ASCII кодом, према ниже приказаној табели кодова. Прва цифра у коду је ознака реда, а друга ознака колоне табеле. На пример, слово “Ђ” је представљено кодом 85; бланко кодом 20... За унос текста треба следити процедуру:

1. позиционирајте се на одговарајуће поље за унос текста;
2. притисните тастер **ЗБИР**;
3. унесите за свако слово одговарајући код из табеле кодова;
4. притисните тастер **ЗБИР**.

Табела кодова

	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	A	B	C	D	E	F
2		!	“	#	\$	%	&	‘	(	)	*	+	,	-	.	/
3	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	:	;	<	=	>	?
4	@	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
5	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z	[	\	]		резерв.
6	`	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o
7	p	q	r	s	t	u	v	w	x	y	z	{		}		резерв.
8	А	Б	В	Г	Д	Ђ	Е	Ж	З	И	Ј	К	Л	Љ	М	Н
9	Њ	О	П	Р	С	Т	Ћ	У	Ф	Х	Ц	Ч	Џ	Ш		резерв.
A	а	б	в	г	д	ђ	е	ж	з	и	ј	к	л	љ	м	н
B	њ	о	п	р	с	т	ћ	у	ф	х	ц	ч	џ	ш		резерв.

Приказ тастера преко којих се уносе кодови:

У случају да текстуални податак садржи мањи број карактера од максимално дозвољеног, остатак поља се аутоматски попуњава бланко знацима.

За исправљање погрешно унетог текста, користе се тастери

КАСА+, **X**, **ПО** и **00**, **КАСА-** где је:

00 убацивање карактера
 ПО брисање текућег карактера
 КАСА+ враћање на претходни карактер
 КАСА- одлазак на следећи карактер

Пример: унети артикал “ШЕЋЕР” који има шифру 3.

ТАСТАТУРА	ДИСПЛЕЈ										
Режим програмирања											
ук	-----										
3 3 3 3 3 3 3 3	F01.-----										
избор табеле 2, линије 4 и поља 3											
2 КАСА- 4 СТОР 3 КАРТ	F02.004.0003										
потврда избора											
ЗБИР	t ⁰⁰ 00.										
Унос бинарних кодова за “ШЕЋЕР”											
9 D 8 6 9 6 8 6 9 3											
<table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="text-align: center;">┌───┐</td> <td style="text-align: center;">┌───┐</td> <td style="text-align: center;">┌───┐</td> <td style="text-align: center;">┌───┐</td> <td style="text-align: center;">┌───┐</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">Ш</td> <td style="text-align: center;">Е</td> <td style="text-align: center;">Ћ</td> <td style="text-align: center;">Е</td> <td style="text-align: center;">Р</td> </tr> </table>	┌───┐	┌───┐	┌───┐	┌───┐	┌───┐	Ш	Е	Ћ	Е	Р	
┌───┐	┌───┐	┌───┐	┌───┐	┌───┐							
Ш	Е	Ћ	Е	Р							
потврда уноса											
ЗБИР	F02.004.0004										

Списак табела и режими у којима се програмирају

- Табела 1 општи подаци
- Табела 2 унос артикала
- Табела 3 веза артикал одељење пореска стопа
- Табела 4 параметри продаје
- Табела 5 унос одељења
- Табела 6 веза одељење пореска стопа група артикала
- Табела 7 продаја по одељењима
- Табела 8 група артикала
- Табела 9 пореске стопе
- Табела 10 оператери
- Табела 12 анализа продаје по временским интервалима
- Табела 13 програмирање тастатуре
- Табела 14 избор режима рада за малопродају/угоститељство
- Табела 15 фискализација
- Табела 16 изглед фискалног исечка
- Табела 17 кодови приступа каси

ТАБЕЛА 1 – СЕРВИСНИ РЕЖИМ

Број табеле	Број линије	ПОЉЕ			
		Број поља	Вредност	Лимити	Стандардна вредност
1	1	1	резервисано		
		2	резервисано		
		3	резервисано		
		4	резервисано		
	2	1	Отварање фиоке при затварању рачуна	0 : не 1 : да	0
		2	Обавезан унос новца које купац даје *1	0 : не 1 : да	0
		3	Резервисано		
		4	Дозвољено сторнирање било које ставке фискалног исечка (дубинска корекција)	0 : да 1 : не	1
		5	Дозвољено штампање копије фискалног исечка *2	0 : не 1 : да	0
		6	резервисано		
		7	Штампање процентуалног учешћа промета у односу на укупни промет (извештаји)	0 : не 1 : да	0
		8	Штампање бар кода артикла	0 : не 1 : да	0

		9	Екстерна веза	0:не 1:да	0	
		10	Искључивање за минута	0 – никада од 1 до 60	30	
		11	Резервисано			
		12	Резервисано			
		13	Резервисано			
		14	Резервисано			
		15	Штампање међузбира	0 : не 1 : да	0	
1		16	Штампање извештаја по оператерима и групама	0 : не 1 : да	0	
		17	Резервисано			
		18	Штампање лога	0 : не 1 : да	0	
		19	Резервисано			
	3	1	Прва линија за рекламу *3	18 симбола	Назив фирме	
	3	2	Друга линија за рекламу	18 симбола	Адреса фирме	
		3	Трећа линија за рекламу	18 симбола	Име објекта	
		4	Четврта линија за рекламу	18 симбола	Адреса објекта	
		5	Пета линија за рекламу	18 симбола	Подаци о пор.обвезнику	
		6	Шеста линија за рекламу	18 симбола	- II -	
		7	Седма линија за рекламу	18 симбола	- II -	
		8	Осма линија за рекламу	18 симбола	- II -	
		4	1	Извештај по артиклима – прикључен дневном финансијском извештају	0 : не 1 : да	0
	2		Извештај по одељењима-прикључен дневном финансијском извештају	0 : не 1 : да	0	
	3		Извештај по групама артикала – прикључен дневном финансијском извештају	0 : не 1 : да	0	
	4		Извештај по операторима – прикључен дневном финансијском извештају	0 : не 1 : да	0	

		5	Извештај по временским интервалима прикључен дневном финансијском извештају	0 : не 1 : да	0
		6	Извештај по угоститељским рачунима – прикључен дневном финансијском извештају	0 : не 1 : да	0
5	1	Прва шифра артикла укључена у извештај по артиклима *4	Од 1 до 2100	1	
	2	Последња шифра артикла укључена у извештај по артиклима	Од 1 до 2100	2100	
6	1	Прва шифра артикла за понављање параметара *5	од 1 до 2100	1	
	2	Последња шифра артикла за понављање параметара *5	Од 1 до 2100	2100	
	3	Параметар за понављање (редни број линије у табели 3)	Од 1 до 3	1	
	4	Вредност параметра за понављање *5	0÷10, 1÷10, 1÷9	1	
7		Резервисано			

УПОЗОРЕЊЕ:

*1. Ако је у линији 2 поље 2 постављено на “1”, фискални исечак (у **Радном режиму**) не може да се затвори док се не унесе износ новца који купац даје (порука “Со“ се приказује на дисплеју).

*2. За издавање копије фискалног рачуна у **Радном режиму**, притиснути тастер **1** а затим тастер **ЗБИР**.

*3. Прва линија рекламног текста може да се програмира и у табели 15, линија 5 (сервисни режим). Штампа се на почетку исечка.

*4. У линији 5 вредност поља 1 мора бити мања од вредности поља 2.

*5. Линија 6 се користи за умножавање параметара сваког артикла чија је шифра из задатог опсега (програмирање изабраног параметра из табеле 3 за више артикала истовремено, уместо појединачно за сваки артикал). У поља 1 и 2 линије 6 унети почетну и крајњу шифру артикла (крајња шифра не сме да буде мања од почетне). У поље 3 унесите редни број линије табеле 3 (1 за везу са одељењем, 2 за везу са групом артикала, 3 за везу са пореском стопом). Тиме бирате параметар који ће бити програмиран. У поље 4 унесите вредност параметра (за лимите погледајте одговарајућу линију табеле 3). Пре умножавања параметара, треба направити дневни 3-извештај.

Параметри артикла

ТАБЕЛА 2 – “П” режим

број линије	поље			
	број поља	вредност	лимити	Стандардна вредност
1	Шифра арт.	јединична цена	од 0.00 до 999999.99	0.00
2	Шифра арт.	количина на лагеру *1	од 0.000 до 9999.000	0.000
3	Шифра арт.	додавање количине постојећој количини *1	од 0.000 до 9999.000	0.000
4	Шифра арт.	назив *2	до18 симбола	-
5	Шифра арт.	бар код артикла *3	до12 цифара	000000000000

Шифра (број) артикла – од 1 до 2100 за трговине / од 1 до 1545 за ресторане.

УПОЗОРЕЊЕ:

*1. Било да се за неки артикал програмира тренутна количина (линија 2), било да се програмира допуна количине (линија 3), иста количина се уписује у обе линије. Та количина се аутоматски смањује (истовремено у обе линије) при продаји тог артикла у радном режиму (под условом да то дозвољавају дефинисани параметри у табели 4). Програмирање тренутне количине артикла (линија 2) као резултат даје количину укуцану са тастатуре. Програмирање допуне количине (линија 3) као резултат даје збир количине укуцане са тастатуре и затечене количине (која може да буде и негативна).

*2. Назив артикла може на овај начин да се мења само до израде првог фискалног исечка (до прве продаје). После продаје, програмирани назив артикла може да се мења тек по изради дневног финансијског извештаја. Изузетак су артикли који нису имали програмиран назив (могуће је додавање артикала после продаје, а пре израде дневног 3-извештаја). Остали параметри у табели 2 могу да се мењају независно од продаје.

При уношењу новог артикла (после продаје, а пре израде дневног 3-извештаја), пре програмирања назива артикла треба програмирати његову везу са пореском стопом (видети табелу 3 – линија 3).

*3. За унос бар кода артикла, позиционирати се на поље за унос бар кода линије 5, притиснути тастер **ЗБИР** (приказује се порука “nn= ----”), па унети 12 цифара. Уносом дванаесте цифре, аутоматски се врши упис. Ако унесете мање цифара, притиском на тастер **ЗБИР** се укуцане цифре уписују уз аутоматско дописивање завршних нула (са десне стране), тако да укупан број цифара буде 12.

Бар код може да се унесе и овако: позиционирати се на поље за унос бар кода линије 5, унети цифре бар кода, па притиснути тастер **ЗБИР**. На овај начин може да се унесе највише 7 цифара, уз аутоматску допуну водећим нулама (са леве стране) до 12 цифара.

Бар код артикла мора да буде јединствен (није могућ унос истог бар кода за различите артикле).

НАПОМЕНА:

Код првог програмирања препоручује се унос истих параметара за различите артикле. Нпр. прво програмирати све називе, онда све цене, итд.

Цена и количина артикла могу да се програмирају и из 3-режима (“22222222”) :

ТАБЕЛА 2 – “З” режим

број линије	поље			
	број поља	вредност	лимити	Стандардна вредност
1	Шифра арт.	јединична цена	од 0.00 до 999999.99	0.00
2	Шифра арт.	додавање тренутној количини *1	од 0.000 до 9999.000	0.000
3	Шифра арт.	одузимање од тренутне количине *2	од 0.000 до 9999.000	0.000

НАПОМЕНА:

Програмирање допуне количине (линија 2) као резултат даје збир затечене количине и количине укуцане са тастатуре.

Програмирање одузете количине (линија 3) као резултат даје разлику затечене количине и количине укуцане са тастатуре.

Пример: Унос артикла описаног следећим подацима:

Шифра 12
Назив ТОНИК
Цена 0,50 дин/ком
Количина 350 ком
Бар код нема

ТАСТАТУРА	ДИСПЛЕЈ

Режим програмирања

ук -----
3 3 3 3 3 3 3 3 F01.-----

избор табеле 2, линије 1 и поља 12 односи се на артикал са шифром 12

2 КАСА- 1 СТОР 1 2 КАРТ F02.001.0012

унос цене 0.50

. 5 0 ЗБИР F02.001.0013

избор линије 2 и поља 12 за унос количине

2 СТОР 1 2 КАРТ F02.002.0012

унос количине 350

3 5 0 ЗБИР F02.002.0013

избор линије 4 и поља 12 за унос назива

4 СТОР 1 2 КАРТ ЗБИР t= 00.

Унос назива

5	4	4	F	4	E
4	9	4	B	ЗБИР	

F02.004.0013

ТАБЕЛА 3 – “П” режим

линија бр	поље			
	поље бр.	вредност	Лимити	стандардна вредност
1	Шифра арт.	веза са одељењем *1	0 ÷ 10	0
2	Шифра арт.	веза са групом артикала *2	1 ÷ 10	1
3	Шифра арт.	веза са пореском стопом *3	1 ÷ 9	3

НАПОМЕНА:

Ако желите да неки од ових параметара има исту вредност за више артикала, можете да користите табелу 1 – линија 6 за умножавање параметара (сервисни режим).

ПАЖЊА:

*1. Ако је линија 1 за артикал постављена на 0, промет овог артикла се додаје промету заједничког одељења (чији параметри не могу да се програмирају). Ако је линија 1 за тај артикал постављена на вредности од 1 до 10, промет овог артикла се аутоматски додаје одговарајућем одељењу. За параметре одељења, видети табелу 5 (режим програмирања).

*2. За параметре групе артикала, видети табелу 8 (режим програмирања).

*3. За пореске стопе, видети табелу 9 (сервисни режим). Није могуће артиклу доделити забрањену пореску стопу (стопу која у табели 9 у линији 2 има вредност "0").

Веза артикла са пореском стопом може на овај начин да се мења само до израде првог фискалног исечка (до прве продаје). После продаје, програмирана веза артикла са пореском стопом може да се мења тек по изради дневног финансијског извештаја. Изузетак су артикли који нису имали програмиран назив (могуће је додавање артикала после продаје, а пре израде дневног 3-извештаја). Остали параметри у табели 3 могу да се мењају независно од продаје.

ТАБЕЛА 4 –“П” режим

Л И Н	поље #	Параметри поља			
		параметар#	вредност	Лимити	Дефаулт вредност
1	арт. #	1	негативна акумулација количине у магацину *1	0: не 1: да	0
	арт. #	2	дозвољена продаја по нултој цени *2	0: не 1: да	0
	арт. #	3	продаја без ограничења количине *3	0: да 1: не	0
	арт. #	4	продаја разломљене количине *4	0: да 1: не	0

2	арт. #	5	јединична продаја артикла *5	0: не 1: да	0
	арт. #	6	дозвољена продаја артикла *6	0: да 1: не	0
	резервисано				

УПОЗОРЕЊЕ:

У овој табели за један артикал се програмирају сви параметри па се тек онда прелази на други артикал.

При штампању се врши одсецање до две водеће нуле (први параметар се штампа само ако је постављен на 1, а други параметар се штампа само ако је неки од прва два параметра постављен на 1). На пример:

Вредност 000000 у пољу за артикал 987 (линија 1 табела 4) штампа се као “0000” и значи да су сви параметри артикла са шифром 987 постављени на 0.

Вредност 010000 штампа се као “10000” и значи да је за артикал са шифром 987 други параметар постављен на 1, а остали параметри на 0.

Вредност 100000 штампа се као “100000”.

*1. Ако је за неки артикал први параметар (негативна акумулација количине у магацину) постављен на 1, у радном режиму се при продаји тог артикла његова количина у магацину аутоматски умањује за продату количину, при чему је могуће да количина у магацину постане негативна (или још негативнија), ако трећи параметар дозвољава такву продају.

Постављањем првог параметра на 0, умањење количине из магацина се наставља све док је количина у магацину позитивна (видети табелу 2 – линију 2), а престаје првом продајом када количина у магацину падне на 0 или добије негативну вредност (првом таквом продајом се аутоматски анулира количина тог артикла у магацину, и при наредним продајама количина тог артикла у магацину остаје једнака нули).

*2. Ако је за неки артикал други параметар (забрањена продаја артикла по нултој цени) постављен на 0, а тај артикал има програмирану цену једнаку нули, у радном режиму није могућа продаја тог артикла по програмираној цени.

Ако је други параметар постављен на 1, а тај артикал има програмирану цену једнаку нули, могућа је продаја тог артикла по програмираној (нултој) цени.

*3. Ако је за неки артикал трећи параметар (продаја без ограничења количине) постављен на 1 (без обзира на вредност првог параметра), продаја тог артикла у радном режиму није могућа ако је у магацину нулта или негативна количина тог артикла (из режима програмирања видети табелу 2 – линију 2 за тај артикал), а није могућа ни продаја тог артикла у количини већој од постојеће. Ако ипак покушате да наставите рад, чује се кратак карактеристичан звук и појављује се порука « -q ».

Ако је овај параметар постављен на 0, продаја је могућа иако је постојећа количина једнака нули или негативна (ако је први параметар постављен на 1, постојећа негативна количина продајом постаје још негативнија).

*4. Ако је за неки артикал четврти параметар (продаја разломљене количине) постављен на 1, у радном режиму није могућа продаја тог артикла у количини која није позитиван цео број.

*5. Ако је за неки артикал пети параметар (јединична продаја артикла) постављен на 1, у радном режиму се рачун аутоматски завршава ако се прва ставка продаје односи на тај артикал (рачун се не завршава ако продаја тог артикла није прва ставка на рачуну).

*6. Ако је за неки артикал шести параметар (дозвољена продаја артикла) постављен на 1, у радном режиму било каква продаја тог артикла није могућа. При покушају уноса тог артикла, на дисплеју се приказује порука о забрањеној продаји « Fb », уз карактеристичан звучни сигнал.

Пример: Унос параметара продаје за артикал са шифром 12:

Количина = 0 дозвољено (0)

Рад са разломљеним бројевима дозвољено (0);

Јединична продаја дозвољено (0).

ТАСТАТУРА	ДИСПЛЕЈ

Режим програмирања

ук	-----
3 3 3 3 3 3 3 3	F01.-----

избор табеле 4, линије 1 и поља 12 ознака да се ради о артиклу са шифром 12

4	КАСА-	1	СТОП	1	2	КАРТ	F04.001.0012

уносе вредности поља

0	0	1	0	0010

потврда унешених вредности

ЗБИР	F04.001.0013

Унос назива и цене одељења исти је као унос назива и цене артикла.

Параметри одељења

ТАБЕЛА 5 – “П” РЕЖИМ

линија бр.	поље бр.	ПОЉЕ		
		вредност	Лимити	Стандардна вредност
1	Шиф. одељења	јединична цена	од 0.00 до 999999.99	0.00
2	Шиф. одељења	назив *1	до 18 симбола	-

шифра одељења су бројеви од 1 до 10

УПОЗОРЕЊЕ:

*1. Назив одељења треба да буде име неког од најчешће продаваних артикала. На овај начин назив може да се мења само до израде првог фискалног исечка (до прве продаје). После продаје, програмирани назив одељења може да се мења тек по изради дневног финансијског извештаја. Изузетак су одељења која нису имала програмиран назив (могуће је додавање одељења после продаје, а пре израде дневног 3-извештаја). Цена најпродаванијег артикала на одељењу може да се мења независно од продаје.

При додавању новог одељења (после продаје, а пре израде дневног 3-извештаја), пре програмирања назива одељења треба програмирати његову везу са пореском стопом (видети табелу 6, линија 2).

ТАБЕЛА 6 – “П” режим

линија бр.	поље бр.	ПОЉЕ			
		вредност	Лимити	Станд. вредност	
1	Шиф. одељења	веза са групом артикала *1	1 ÷ 10	1	
2	Шиф. одељења	веза са пореском стопом *2	1 ÷ 9	3	

*1. За параметре групе артикала, видети табелу 8 (режим програмирања).

*2. За пореске стопе, видети табелу 9 (сервисни режим). Није могуће одељењу доделити забрањену пореску стопу (стопу која у табели 9 у линији 2 има вредност "0").

НАПОМЕНА:

Веза одељења са пореском стопом може на овај начин да се мења само до израде првог фискалног исечка (до прве продаје). После продаје, програмирана веза одељења са пореском стопом може да се мења тек по изради дневног финансијског извештаја. Програмирана веза одељења са групом артикала може да се мења независно од продаје.

ТАБЕЛА 7 – “П” режим

Л и н и ја #	Поље #	ПАРАМЕТРИ ПОЉА			
		Параметар #	Вредност	Лимити	Станд. вредност
1		резервисано			
2	Шиф. одељ	1	продаја разломљене количине *1	0: да 1: не	0
	Шиф. одељ	2	јединична продаја *2	0: не 1: да	0
	Шиф. одељ	3	дозвољена одељењска продаја *3	0: да 1: не	0

*1. Ако је први параметар (продаја разломљене количине) постављен на 1, у радном режиму није могућа продаја за то одељење у количини која није позитиван цео број.

*2. Ако је други параметар (јединична продаја) постављен на 1, у радном режиму се рачун аутоматски завршава ако се прва ставка продаје односи на то одељење (рачун се не завршава ако та продаја на одељењу није прва ставка на рачуну).

*3. Ако је трећи параметар (дозвољена продаја по одељењима) постављен на 1, у радном режиму било каква продаја на одељењу није могућа. При покушају уноса тог одељења, на дисплеју се приказује порука о забрањеној продаји « Fb », уз карактеристичан звучни сигнал.

У овој табели сви параметри који се односе на једно одељење се уносе заједно па се тек онда прелази на унос параметара за друго одељење.

Параметри групе артикала

Групе артикала могу да се вежу како за артикле појединачно, тако и за одељења. Групе артикала се користе за класификовање продаје по различитим основама – нпр: по добављачима, по проценту профита, итд.

ТАБЕЛА 8 – “П” режим

ЛИНИЈА			
Линија #	Вредност	Лимити	Стандардна вредност
Шиф. групе	процент профита	од 0.00% до 99.99%	0.00

шифра групе је број од 1 до 10

На пример:

групе 3,4 - са порезом, неакцизне
 5 - акцизне
 1,2 - без пореза, неакцизне

Вредности пореских стопа

ТАБЕЛА 9 – Режим “СЕРВИСИРАЊЕ”

Број табеле	Број линије	ПОЉЕ			
		Број поља = шифра пореске групе	Назив пореске групе	Лимити	Стандардна вредност
9	1	1	А	Од 0.00% до 99.99%	0.00
		2	Г	Од 0.00% до 99.99%	0.00
		3	Д	Од 0.00% до 99.99%	20.00
		4	Ђ	Од 0.00% до 99.99%	20.00
		5	Е	Од 0.00% до 99.99%	20.00
		6	Ж	Од 0.00% до 99.99%	0.00
		7	И	Од 0.00% до 99.99%	0.00
		8	Ј	Од 0.00% до 99.99%	0.00
		9	К	Од 0.00% до 99.99%	0.00
	2	1	А	1 или 0	1
		2	Г	1 или 0	1
		3	Д	1 или 0	1
		4	Ђ	1 или 0	1
		5	Е	1 или 0	1
		6	Ж	1 или 0	0
		7	И	1 или 0	0
		8	Ј	1 или 0	0
		9	К	1 или 0	0

шифра пореске стопе је цео број од 1 до 9

У поља (1÷9) линије 1 уносе се висине стопа (изражене у процентима).

У поља (1÷9) линије 2 уноси се дозвола за употребу стопе.

(1 стопа је дозвољена / 0 стопа је забрањена за употребу).

Ако је пореска стопа забрањена сви артикли и/или одељења који су везани за ту пореску стопу не могу да се продају.

УПОЗОРЕЊЕ:

. *1. Пре програмирања пореских стопа треба направити дневни финансијски извештај (3-извештај).

. *2. Стопа се програмира тако што се у табели 9, линија 1 позиционирате на одговарајуће поље (1 ÷ 9), укуцате проценат (0.00 ÷ 99.99) и притиснете тастер **ЗБИР**.

. *3. Свака промена вредности пореске стопе (сервисни режим - Табела 9, линија 1) мора бити уписана у фискалну меморију (сервисни режим - Табела 15, линија 7).

Процедура за упис пореских стопа у фискалну меморију :

- позиционирајте се на Табелу 15, линија 7;
- притисните тастер **ЗБИР** (на дисплеју се приказује порука “AGAI”);
- притисните тастер **ЧЕК** (штампа се порески број клијента и порука “МЕМОРИСАНИ Ф.ПАР.”).

Извршена процедура је валидна само ако је каса програмирана да ради у фискалном режиму.

Потврда уноса

ЗБИР

F10.001.0002

Избор табеле 10, линије 2 и поља 1 за унос лозинке првог оператера

2 **КАСА-** **1** **СТОП**

F10.002.0001

потврда избора

ЗБИР

Унос лозинке

1 **5** **9**

159-----

потврда уноса

ЗБИР

F10.002.0002

Програмирање продаје по временским интервалима

Каса има опцију анализирања продаје у одређеним временским периодима у току дана. Да би извршили анализу, потребно је програмирати први и последњи сат сваког временског периода за који се ради анализа.

ТАБЕЛА 12 – “П” режим

ПОЉЕ				
линија #	поље #	вредност	Лимити	стандардна вредност
шифра периода	1	почетак периода	од 0:00 до 23:59	
		П1= 6:00; П4=12:00; П7=18:00;	П2= 8:00; П5=14:00; П8=20:00;	П3=10:00; П6=16:00;
	2	крај периода	од 0:00 до 23:59	
		К1= 8:00; К4=14:00; К7=20:00;	К2=10:00; К5=16:00; К8=22:00;	К3=12:00; К6=18:00;

шифра периода је број од 1 до 8

Исправка датума/времена

Прелази се у режим “Х Извештај” (“11111111” стандардна лозинка) уносом лозинке.

ТАБЕЛА 2 – “Х” режим

ЛИНИЈА			
#лин	вредност	Лимити	Стандардна вредност
1	датум	од 01-01-00 до ДД-ММ-ГГ	01-01-00
2	сат	од 00:00 до 23:59	09:30
3	зимско/летње време (-/+ 1 h)	0 за зимско 1 за летње	0

УПОЗОРЕЊЕ:

Код уноса датума и времена треба имати на уму следеће:

- текући дан, месец и година се уносе са две цифре – дан од 1 до 31, месец - од 01 до 12 и година - од 00 то 99;
- текући сат и минут уносе се **обавезно** са две цифре – сат од 00 до 23 и минут од 00 до 59;
- не постоји могућност уноса датума који је старији од последњег уписаног у фискалну меморију.
- за репрограмирање линија 1 и 2 (датум и време) неопходно је извршити ресет датума и времена према поступку описаном у сервисном упутству.

За разлику од прве две линије, трећа линија је увек доступна за измену са тастатуре.

Преласком са зимског на летње рачунање времена (изменом треће линије са 0 на 1), штампаће се време померено за 1h унапред (штампаће 1h више него пре измене).

Преласком са летњег на зимско рачунање времена (изменом треће линије са 1 на 0), штампаће се време померено за 1h уназад (штампаће 1h мање него пре измене).

РЕЖИМ “ОБУКА”

Поступите по објашњеним инструкцијама у упутству и користите касу која није фискализирана.

У нефискалном режиму рада касе све операције су дозвољене. Фискална меморија не памти податке о промету продаје.

На почетку сваког фискалног исечка штампа се порука “**НИЈЕ ПРОГ ПИБ**”, а на крају фискалног исечка “**ИНФО**”.

ПРИПРЕМА КАСЕ ЗА РАД У ФИСКАЛНОМ РЕЖИМУ

Стандардни параметри и лозинке за приступ

ТАБЕЛА 14 – РЕЖИМ “СЕРВИС”

Бр ој та бе ле	ПОЉЕ					
	Број линије	Број поља	Вредност	Лимити	Стандар. вредност	
14	1	-	1234567 за рад у малопродаји 1234566 за рад у угоститељству *1	-	-	
	2	-	Додељивање броја касе	од 0 до 255	0	
	3	-	Број артикала *2	од 1 до 1545	1545	
	4	1		Приступна лозинка за режим Х Извештај *3	00000000 ÷ 99999999	11111111
		2		Приступна лозинка за режим З Извештај *3	00000000 ÷ 99999999	22222222
		3		Приступна лозинка за Режим програмирања *3	00000000 ÷ 99999999	33333333
		4		Приступна лозинка за Режим промене сата *3	00000000 ÷ 99999999	44444444
		5		Приступна лозинка за Сервисни режим	00000000 ÷ 99999999	55555555
	5	-	Резервисано			
	6	-	Резервисано			
	7	-	Датум истека уговора о сервису *4	ДД-ММ-ГГ	00-00-00	
8	-	Телефон сервиса	До 18 симбола			

УПОЗОРЕЊЕ:

*1. Пре него активирате ову функцију, проверите да ли је активирана функција **З – дневни финансијски извештај**. Ако јесте, овом функцијом ће сви репрограмирани параметри бити замењени стандардним параметрима за рад у малопродаји (1234567) или угоститељству (1234566). То значи да ће бити избрисане раније унете цене, називи артикала, бар кодови и сл. бројач рачуна се неће променити.

*2. Дефинисање броја артикала са којима се ради.

*3. Ако се догоди да заборавите приступне лозинке можете да вратите стандардне вредности лозинки, без губљења података у РАМ-у.

*4. Кад истекне уговор о сервисирању, у сваком дневном финансијском извештају се појављује порука **“ОБНОВИТЕ СЕРВИСНИ УГОВОР”**.

Програмирање фискалне меморије

ТАБЕЛА 15 – РЕЖИМ “СЕРВИС”

Број табеле	ЛИНИЈА			
	Број линије	Вредност	Лимити	Стандардна вредност
15	1	Резервисано *1		
	2	Резервисано *1		
	3	Резервисано		
	4	Резервисано		
	5	Прва линија за рекламу *2	До 18 симбола	“НАЗИВ ПРЕДУЗЕЋА”
	6	Резервисано		
	7	Упис у ФМ *3, *4	До 13 симбола	НЕ ПОСТОЈИ

УПОЗОРЕЊЕ:

*1. У линијама 1 и 2, произвођач уноси серијске бројеве касе и фискалног модула.

*2. Линија 5 (прва линија за рекламу) може да се програмира и у табели 1, линија 6, поље 1 (сервисни режим) и не уписује се у фискални модул. Штампана се на почетку исечка.

*3. У линији 7 памти се порески број обвезника.

Процедура за фискализацију касе:

- позиционирајте се на Табелу 15, линија 7 ;
- притисните тастер **ЗБИР** ;
- укуцајте порески број обвезника ;
- притисните тастер **ЗБИР** (на дисплеју се појављује порука “AGAIIn”) ;
- притисните тастер **ЧЕК** (штампају се порески број клијента и порука:

“МЕМОРИСАНИ Ф.ПАР.”). Од овог тренутка, каса ради у фискалном режиму, и на исечцима се штампа порески број обвезника.

После фискализације није могућа измена пореског броја обвезника.

*4. После фискализације, линија 7 служи за потврду уписа у фискални модул (видети измену пореских стопа).

Процедура:

- позиционирајте се на Табелу 15 – линија 7 ;
- притисните тастер **ЗБИР** (на дисплеју се појављује порука “AGAIIn”) ;
- притисните тастер **ЧЕК** (штампа се порески број клијента и порука:

“МЕМОРИСАНИ Ф.ПАР.”).

УПОЗОРЕЊЕ:

Код рада у **Фискалном режиму**, пореске стопе у табели 9 могу на овај начин да се репрограмирају до **30 пута** (секвенцијално или одвојено).

Функционални тестови

Приступна лозинка за 3 режим ("22222222").

ТАБЕЛА 3 – “3” режим

Табела #	Линија #	Значење	Садржај	Тастери
3	1	Функционални тест	Табела кодова (ASCII) *1	минутажа→ЗБИР
	2	ФМ тест	Записи у ФМ	ЗБИР
	3	ФМ тест	Слободан простор у ФМ	ЗБИР
	4	Информациони блок	Датум, чек сума и верзија програмске меморије	ЗБИР
	5	РС1 тест	Конекција на РС	ЗБИР

*1. Ако је задато **n** минута, штампање се понавља после сваких **n** минута.

РАДНИ РЕЖИМ

За улазак у “**Радни**” режим, треба притиснути тастер **ЗБИР** и унети лозинку , стандардна “00000000”. Ако су лозинке оператера програмиране, за прелазак на “**Радни**” режим треба унети неку од лозинки оператера. Ако лозинке оператера нису програмиране, одмах по укључивању касе (држањем тастера за укључивање/искључивање) прелази се на “**Радни**” режим.

Продаја по одељењима

Ако се одлучите за овај начин продаје, притисните неки од тастера **Д1**+**Д5** , или тастер **ОД** , а затим неки од тастера **Д6**+**Д10** .

Ако нисте унели цену приликом продаје нећете моћи ни да је обавите. На дисплеју се појављује порука “**0 0.00**”.

Продаја није могућа ако није програмиран назив одељења.

Пример: Продаја на одељењу 1:

ТАСТАТУРА	ДИСПЛЕЈ

Програмирана цена за одељење 1

Д1 10.50

Међузбир

МЗБ Stl 10.50

Затварање рачуна

ЗБИР = 10.50

Пример: Продаја на одељењу 8:

ТАСТАТУРА	ДИСПЛЕЈ

Програмирана цена за одељење 8

ОД **Д8** 10.50

Међузбир

МЗБ Stl 10.50

Затварање рачуна

ЗБИР = 10.50

Продаја по артиклима

Процедура за овај начин продаје:

- унесите шифру артикла
- притисните тастер **ART**.

Цена артикла мора бити програмирана у противном продаја није могућа. Чује се кратак карактеристичан звук, а затим се на дисплеју појављује порука “0 к” (где је к је шифра артикла).

Продаја није могућа ако није програмиран назив артикла.

Пример: извршити продају артикла са шифром 121, који има програмирану цену 100.00 дин, назив ШЕЋЕР и продаје се по пореској стопи Б:

ТАСТАТУРА	ДИСПЛЕЈ
Шифра артикла 1 2 1 ART	100.00
Међузбир МЗБ	Stl 100.00
Крај рачуна ЗБИР	= 100.00

НАЗИВ ФИРМЕ	-Линије за рекламни текст	1
АДРЕСА ФИРМЕ		2
ИМЕ ОБЈЕКТА		3
АДРЕСА ОБЈЕКТА		4
ПИБ: 1234567890123	-Порески број корисника	
ИБФМ: ЕД100000	- Идентификациони број фискалног модула	

0000 МАЈА 01	-Редни број касе, име и редни број оператера	

ШЕЋЕР 100,00		
Б	-Име артикла, цена и ознака пореске стопе	

СД: 20,00%	- Пореска стопа	
ПД: 16,66	- Порез за пореску стопу Д	
ПТ: 16,66	- Укупан порез	
ЕД: 100,00	- Промет за пореску стопу Д	
ЕТ: 100,00	- Укупан промет	

ЗА УПЛАТУ:	- Износ за плаћање	
100,00		
ГОТОВИНА:	- Начин плаћања	
100,00		
УПЛАЋЕНО:	- Плаћени износ	
100,00		
ПОВРАЋАЈ:	- Кусур	
0,00		
29.09.03 - 13:16	-Датум и време издавања исечка	
БИ: 6	-Бројач фискалних исечака, фискални лого	

Продаја артикла чија количина није јединична

Процедура за уношење количине различите од 1:

- унеси количину

притиснути тастер **X**

Пример: Продаја 12 комада артикла са шифром 1 (има програмирану цену 5,68 дин.)

ТАСТАТУРА	ДИСПЛЕЈ
количина 1 2 X	q 12.000
шифра артикла 1 ART	5.68
завршетак рачуна ЗБИР	= 68.16

Понављање

Притисните тастер **ART** онолико пута колико хоћете да поновите јединичну продају задње откуцаног артикла.

Сторнирање

Каса допушта две врсте сторнирања:

- сторнирање задње откуцане ставке продаје;
- сторнирање било које откуцане ставке продаје (дубинска корекција) пре затварања рачуна.

Исправка погрешног уноса

Притиснути тастер **БР** одмах после погрешног уноса . Обрисана ставка се неће видети на фискалном исечку.

Сторнирање задње откуцане ставке продаје

За извршење ове операције, притисните тастер **ПО** одмах после погрешног уноса. Износ задње унете ставке продаје појављује се са негативним предзнаком приказује се на дисплеју и штампа на фискалном исечку као и порука о корекцији (“СТОРНО”).

Поновним притиском на тастер **ПО** поништава се ставка продаје унета непосредно пре претходно поништене ставке. Узастопним притиском на тастер **ПО** можете да поништите све ставке са рачуна. Ако на фискалном исечку нема ниједна откуцана ставка притиском на тастер **ПО** чује се карактеристичан звучни сигнал као ознака да функција сторнирања више није могућа.

Ова врста исправки се може применити на све врсте операција у оквиру једног рачуна. При томе треба имати на уму следеће:

Ако је задња ставка на рачуну продаја артикла чија је количина различита од 1 поништиће се продаја целокупне количине артикла.

Сторнирање било које ставке продаје (дубинска корекција)

За извршење ове операције треба урадити следеће:

- Притиснути тастере **БР** и **ПО**. По притиску на тастер **ПО**, приказује се знак “-“ на дисплеју.
- Укуцати ставку која се исправља идентично већ откуцаној. Ако је ставка исправно укуцана, штампа се негативан износ и порука о дубинској корекцији (“Д.СТОРНО”) на фискалном исечку.

Ова операција се може извршити и после израчунавања међузбира, **МЗБ**, али само до затварања рачуна до притиска на тастер **ЗБИР**.

Операција сторнирања стандардно није дозвољена. Може да се дозволи програмирањем из сервисног режима (видети Табелу 1, линију 2, поље 4).

Код извршавања ове операције треба имати на уму следеће:

- Ако се укуца ставка која на исечку није евидентирана, на дисплеју се приказује порука “nF” и операција се неће извршити.
- Ако је на исечку откуцана ставка са неком количином артикла, могуће је делимично поништавање количине, при чему унешена количина не сме да буде већа од укупне количине која је првобитно откуцана.

СТОРНИРАЊЕ СТАВКЕ ПОСЛЕ ПРИТИСКА ТАСТЕРА **ЗБИР ЈЕ НЕМОГУЋЕ!!!**

Плаћање

Процедура плаћања је следећа: притиском на тастер **ЗБИР** евидентира се готовинско плаћање, притиском на тастер **ЧЕК** евидентира се плаћање чеком, притиском на тастер **КАРТ** евидентира се куповина на кредит и притиском на тастер **ПЛ.4** корисник може сам да унесе четврти начин плаћања.

Плаћање може да се обави једним средством плаћања или комбинацијом више средстава плаћања.

Плаћање без уноса износа новца који купац даје се врши притиском на тастер **ЗБИР** након куцања ставки продаје, чиме се плаћа целокупан износ са рачуна и рачун се затвара.

Плаћање различитим средствима плаћања се врши тако што се унесе износ средства којим се плаћа и одговарајући тастер означен за плаћањем тим средством плаћања. Готовинско плаћање се уноси последње.

Притиском на тастер **ЗБИР** се подразумева готовинско плаћање.

Штампање копије исечка

За штампање копије, одмах по издавању исечка притисните тастере **1** и **ЗБИР**. Копија ће се одштампати као службени (нефискални) исечак, са поруком о дуплику. Обратите пажњу на то да ова могућност постоји само ако је у табели 1, линија 2, поље 5 постављено на “1” (“штампање копије рачуна је дозвољено”).

Додатне функције

Ове функције нису подржане основним програмом касе. Да би се омогућило њихово коришћење треба затражити од лиценцираног сервисера да поново програмира касу.

Маркирање продаје појединих артикала

Ова функција се може активирати после било ког уноса на исечку. Користи се за обележавање продаје неког артикла или неке важне инфомације везане за начин плаћања (на пример – шифра кредитне картице, бројач рачуна, итд.).

Процедура за активирање ове функције:

- Унесите број од највише 7 цифара ;
- Притисните тастер **#**.

Унети број биће одштампан на рачуну.

Продаја артикала помоћу бар кода

Продаја артикала помоћу бар кода је могућа само за артикле који имају унешен бар код (режим програмирања Табела 2, линија 5). Ако се откуца бар код који није програмиран, чује се карактеристичан звук и на дисплеју се појављује порука “нФ”.

Бар код може да се прочита помоћу бар код читача, или следеће процедуре:

- Притисните тастер **#** (на дисплеју се приказује порука “nn̄ ----”);
- Унесите бар код (12 цифара).

Уносом дванаесте цифре, аутоматски се евидентира продаја (ако је артикал са тим бар кодом, дефинисаним називом, ценом и пореском стопом у бази). Ако унесете мање од 12 цифара, двоструким притиском на тастер **ЗБИР** се унос завршава, уз аутоматско дописивање завршних нула укуцаним цифрама (са десне стране), тако да је укупан број цифара 12 (ако се предомислите и одустанете од продаје тог артикла, само притисните тастер **БР**). Бар код се штампа на исечку (заједно са називом, ценом и пореском стопом артикла). Бар код за исти артикал се неће штампати ако је продаја изведена уносом шифре артикла (тастер **АРТ**).

Улаз/излаз новца из касе

Да бисте регистровали улаз новца у касу, унесите износ и притисните тастер **КАСА+**. Да бисте регистровали излаз новца из касе, унесите износ преко тастатуре и притисните тастер **КАСА-**.

Угоститељски режим рада

Програмирање касе за рад у угоститељском режиму

За угоститељски режим рада можете да изаберете:

- **стандардне параметре** дефинисане у Табели 14, линија 1, уносом цифара "1234566" и притиском на тастер **ЗБИР**.

На овај начин параметри поља се постављају на следеће вредности:

F01.002.0005 = 1	- издавање рачуна;
F01.002.0016 = 1	- штампање извештаја конобара по групама;
F01.004.0004 = 1	- штампање извештаја по конобарима у дневном финансијском извештају;
F01.004.0006 = 1	- штампање извештаја о отвореним рачунима у дневном финансијском извештају;
F14.003	- 1545 артикала (60 рачуна);
F16.003 = 1	- конобар прекида рад после салдирања;
F16.004 = 2	- две групе: бар и кухиња;
F16.009 = 0	- промена конобара; не штампати;
F16.011 = 1	- дозвољен рад док је рачун отворен;
F13.008.0001-0002 = 30	- тастер "КАСА-" има функцију салдирања ;
F13.009.0001-0002 = 31	- тастер "КАСА+" има функцију отварања новог рачуна.

- Да програмирате Табелу 16 параметрима који су подешени специфичном раду вашег угоститељског објекта.

Дефинисање броја артикала

На основу дефинисаног броја артикала врши се прерасподела меморијског простора.

ОВА ФУНКЦИЈА МОРА ДА СЕ ИЗВРШИ ПРЕ НЕГО ШТО ПОЧНЕ БИЛО КОЈА ДРУГА ПРОЦЕДУРА ПРОГРАМИРАЊА!

ТАБЕЛА 14 – РЕЖИМ "СЕРВИС"

број табеле	ЛИНИЈА			
	број линије	вредност	лимити	стандардна вредност
14	3	Број артикала *1	1545 до 2100	1545

*1. После постављања вредности за линију 3 из табеле 14 и потврде исте притиском на тастер **ЗБИР**, биће одштампан број артикала и могући број истовремено отворених столова (рачуна), као у неком од следећих примера:

артикала	рачуна
1545	60
1800	40
2000	25
2100	17

УПОЗОРЕЊЕ:

*1. Да би активирали функцију дефинисања броја артикала са којима се ради **прво направити дневни финансијски 3-извештај и затворити све отворене рачуне.**

Конфигурисање рачуна клијената

ТАБЕЛА 16 – РЕЖИМ «СЕРВИС»

Број табеле	број линије	ПОЉЕ			
		број поља	вредност	лимита	Станд. вредност
16	1	-	веза кухиње/бара са штампачем *1	0: не 1: да	0
	2	-	рад више конобара са једним рачуном *2	0: не 1: да	0
	3	-	конобар прекида рад после салдирања	0: не 1: да	1
	4	-	број подрачуна *3	од 0 до 10	2
	5	-	позиција рачуна на слип штампачу, као у X – симболи *1	од 0 до 40	0
	6	-	позиција рачуна на слип штампачу, као у Y-број линија *1	од 0 до 30	0
	7	1	рекламна линија на слип штампачу *1	20 знакова	
			“ ”		
		2	рекламна линија на врху рачуна *1	до 40 знакова	
			“ ”		
	3	рекламна линија на дну рачуна *1	до 40 знакова		
“ ”					
4	рекламна линија на дну рачуна (дупла ширина) *1	до 20 знакова			
	“ ”				
8	Шиф. одељ.	број штампача *4	од 0 до 10	0	
9	-	контрола новог конобара	0: не, 1: да	0	
10	-	процент за конобара *5	од 0.00 до 99.99	0.00	
11	-	дозвољен рад док је рачун отворен	0: не, 1: да	1	

УПОЗОРЕЊЕ:

*1. Линије **1, 5, 6** се програмирају ако каса ради са слип штампачем.

*2. Ако је линија **2** постављена на **0**, само конобар који је отворио рачун (сто) може и да га затвори. Ако је линија **2** постављена на **1**, више конобара може да служи исти сто односно да затвори рачун. У овом случају важно је знати дасе поруџбином дужи конобар који је затворио рачун (његово име је исписано на фискалном исечку).

*3. У зависности од вредности у линији **4**, штампа се до **10** подрачуна (поруџбина). Ставке подрачуна су део једног рачуна који иде купцу. Подрачуни обухватају групу артикала храна, пиће ..., и уједно служе као поруџбина конобара угоститељском одељењу **БАР, КУХИЊА, БИФЕ ...**

Да би се обезбедила коректна дистрибуција артикала (према одговарајућем угоститељском одељењу), сваки артикал треба да буде везан за одговарајућу групу артикала **1, 2, 3**, итд. (режим програмирања: табела **3**, линија **2** за артикле, односно табела **6**, линија **1** за одељења). Групе артикала одговарају угоститељским одељењима: **БАР, КУХИЊА, БИФЕ**, итд.

*4. Ако су сва поља у линији **8** постављена на **0** а у линији **4** број угоститељских одељења постављен на вредност различиту од **0**, каса ће штампати поруџбине за свако одељење посебно.

*5. Процент за конобара је активан само ако је линија **10** постављена на вредност различиту од **0.00**.

Отварање новог рачуна (стола)

За прву поруџбину, унесите број стола и притисните тастер **КАСА+**. Отвара се сто и рачун, стари салдо је **0.00**, и поруџбине нормално иду. Ако је рачун за сто већ отворен, додаје се нова поруџбина и рачуна нови салдо. На дисплеју се приказује порука "Stl", заједно са претходним стањем рачуна (старим салдом за сто).

Након отварања стола (рачуна) поруџбине се куцају по инструкцијама објашњеним у **Радном режиму за малопродају**.

Поруџбина се завршава притиском на тастер **КАСА-**. Износ поруџбине се рачуна тако што се на стари салдо додаје вредност укуцане поруџбине. На овај начин се затвара поруџбина али не и рачун.

Максималан број ставки на рачуну је 49.

Пример: Прва поруџбина: сто бр.12, 3 пута артикал са шифром 58 ("sandwich" чија је цена 2,18 дин), артикал са шифром 200 ("соке" чија је цена 0,50 дин), артикал са шифром 201 ("fanta lemon" чија је 0,50 дин) и артикал са шифром 202 ("sprite" чија је цена 0,50 дин).

ТАСТАТУРА	ДИСПЛЕЈ	
Отварање стола 12		
[1] [2] [КАСА+]	Stl	0.00
унос количине		
[3] [X]	q	3.000
шифра артикла		
[5] [8] [АРТ]		6.54
Шифра артикла		
[2] [0] [0] [АРТ]		0.50
Шифра артикла		
[2] [0] [1] [АРТ]		0.50
Шифра артикла		
[2] [0] [2] [АРТ]		0.50
међузбир		
[МЗБ]	Stl	8.04
Нови салдо		
[КАСА-]	=	8.04

НАЗИВ ФИРМЕ АДРЕСА ФИРМЕ ИМЕ ОБЈЕКТА АДРЕСА ОБЈЕКТА	- Заглавље
ОВО НИЈЕ РАЧУН	- Збирни услужни рачун, а не фискални исечак

0000 МАЈА 01	- Редни број касе, име и редни број конобара

СТО# 12	- Број стола
НАРУЏБИНА 01	- Редни број поруџбине
СТАРИ САЛДО	- Претходни салдо
0,00	
sandwich	- Ставке продаје
3x 2,18	
6,54 Б	
coke 0,50 Б	
fanta lemon 0,50 Б	
sprite 0,50 Б	
ЗА УПЛАТУ:	-Износ за плаћање
8,04	
НОВИ САЛДО:	-Нови салдо за сто бр. 12
8,04	

0105 04 артикла	- Интерни бројач исечака, број ставки
29.09.03 - 13:16	- Датум и време издавања исечка
ИНФО	- Порука о службеном (нефискалном) исечку

ОВО НИЈЕ РАЧУН	- Подрачун, а не фискални исечак

МАЈА 01	- Име и редни број конобара

СТО# 12	- Број стола
* 1	- Редни број угоститељског одељења
sandwich	- Ставке продаје
3x 2,18	
0105	- Интерни бројач исечака
29.09.03 - 13:16	- Датум и време издавања исечка
ИНФО	- Порука о службеном (нефискалном) исечку

Затварањем поруџбине (не и рачуна), штампају се: збирни услужни рачун и подрачуни за одговарајуће групе артикала у угоститељским одељењима: КУХИЊА, БАР, БИФЕ...
 Фискални исечак се штампа након затварања рачуна.

Затварање рачуна

За затварање рачуна (стола), потребно је унети број стола и притиснути тастер **ЗБИР**. Штампа се фискални исечак на коме се налазе сви поручени артикли и укупан износ рачуна. Други начин да затворите рачун (сто) је да на крају задње поруџбине платите рачун, унесете износ који купац плаћа и притиснете тастер ЗБИР. Износ новца који гост даје не сме да буде мањи од износа рачуна.

Пример: Затварите рачун за сто број 12 и унесите износ од 20,00 дин. који гост даје.

ТАСТАТУРА	ДИСПЛЕЈ

Отварање стола бр.12

1 2 КАСА+	St1	12.84

унос износа новца који гост плаћа

2 0 ЗБИР	rE	7.16
		0.00

Режим кредитирања (авансно плаћање)

Процедура за рад:

- унесите број стола и притисните тастер **КАСА+** ;
- унесите одобрени (авансно плаћени) износ и притисните тастер **КАСА-**. Унети износ се одузима од старог салда за отворени сто. Рачун (сто) се овим не затвара.

Ако је поруџбина прва за отворени сто (отварање стола), стари салдо за сто је 0.00, а нови салдо за исти сто је авансно уплаћени износ са негативним предзнаком.

За отворен сто могуће је извршити више авансних плаћања (уносом више оваквих поруџбина које уместо ставки продаје имају ставке авансног плаћања).

Приликом затварања стола, ако се појави негативни салдо он се третира као кусур.

Када радите у овом режиму , **не заборавите следеће:**

- Одобрени износ је унапред плаћен.
- Авансно плаћени износ је записан у фискалним извештајима као задужење конобара који је отворио рачун(сто).
- Порез се рачуна само на наплаћен износ.

Програмирање нових функција тастера за рад у радном режиму

Број расположивих функција је већи од броја тастера на тастатури. То значи да нису све софтверске функције представљене на тастатури. Програмирање нових функција за неке тастере је могуће само ако та нова функција замени постојећу, која не одговара потребама корисника.

Могу се програмирати 32 функције тастера.

Постоје 3 врсте функција, зависно од начина активирања у **Радном режиму**:

1. функције које се активирају простим притиском на тастер - нпр. поништавање уноса;
2. функције које се активирају комбинацијом нумеричких и функционалних тастера нпр. унос количине;
3. функције које се активирају преко једног тастера и комбинацијом тастера нпр. проценат поскупљења са унапред програмираном вредношћу и са слободним уносом.

Тастери који могу да се програмирају:

ЦЕНА	АРТ #	БР	7	8	9	МЗБ	↑	○
3/8 MC/R	ОД +	ПО -	4	5	6	ЗБИР	- %	+ %
2/7 M-	5/10 :	X X	1	2	3		КАСА+	КАСА-
1/6 M+	4/9 %	0	00 КАЛК	.	ПОМ		#	СТОП
							=	ЧЕК

нум#	тастер	нум#	тастер
KEY 1	ЦЕНА	KEY 10	Одељ.2
KEY 2	АРТ	KEY 11	Одељ.5
KEY 3	-%	KEY 12	X
KEY 4	+%	KEY 13	#
KEY 5	Одељ.3	KEY 14	СТОП
KEY 6	ОД	KEY 15	Одељ.1
KEY 7	ПО	KEY 16	Одељ.4
KEY 8	КАСА-	KEY 17	ЧЕК
KEY 9	КАСА+	KEY 18	КАРТ

Све функције касе које могу да се програмирају наведене су у доњој табели.

Број функције се налази у колони 1.

У колонама 2 и 3 описана су поља из табеле 13.

Следећа правила мора да се поштују:

1. Функција **типа 1** се програмира у пољу 1, табела 13, за одговарајући тастер (линију);
2. Функција **типа 2** се програмира у пољу 2, табела 13, за одговарајући тастер (линију);
3. Функција **типа 3** се програмира у пољу 1 и пољу 2 табеле 13, за исти тастер (линију).

У колони 5 приказани су симболи за тастере који активирају одговарајућу функцију у **Радном режиму**.

“ДА” у колони 6, означава функције које су уграђене у основни софтвер (стандардне вредности), а приказани су и симболи одговарајућих тастера.

ТАБЕЛА 13 – РЕЖИМ “СЕРВИС”

Број функције	Применљиво		Назив функције	Симбол	Дефалт функција
	Поље1	Поље2			
1	2	3	4	5	6
1	да	да	одељење 1	Д1	да - Д1
2	да	да	одељење 2	Д2	да - Д2
3	да	да	одељење 3	Д3	да - Д3
4	да	да	одељење 4	Д4	да - Д4
5	не	да	одељење 5	Д5	да - Д5
6	да	да	одељење 6	Д6	да - Д6
7	да	да	одељење 7	Д7	да - Д7
8	да	да	одељење 8	Д8	да - Д8
9	да	да	одељење 9	Д9	да - Д9
10	да	да	резервисано		
11	да	да	резервисано		
12	да	да	резервисано		
13	да	да	резервисано		
14	да	да	начин плаћања 2	ЧЕК	да - ЧЕК
15	да	да	начин плаћања 3	КАРТ	да - КАРТ
16	да	да	начин плаћања 4	ПЛ.4	Не - -
17	да		Престанак рада конобара	R	Не - -
18		да	Улаз новца у касу	КАСА+	да - КАСА+
19		да	Излаз новца из касе	КАСА-	да - КАСА-
20	да		Унос преко баркода	#	да - #
21		да	Обележавање специфичних продаја	#	да - #
22	да		Без ефекта	ON	не - -
23	да		Затварање рачуна плаћањем картицом		не - -
24		да	Шифра артикла	АРТ	да - АРТ
25	да		Понављање последње операције	АРТ	да - АРТ
26		да	Унос количине	X	да - X
27	да		резервисано		
28	да		Поништавање последње продаје	ПО	да - ПО
29		да	резервисано		
30	да	да	Салдирање	КАСА-	да - КАСА-
31	да	да	Отварање новог рачуна	КАСА+	да - КАСА+
32	да		резервисано		
33		да	избор одељења (6 ÷ 10)	ОД	да - ОД

Број табе ле	Број линије	ПОЉЕ			
		Број поља	Вредност	Лимити	стандардна вредност
13	Број тасте ра	1	Функција се активира притиском на тастер	Од 1 до 33	
			K1=22; K4 = 12; K7 = 28; K10= 2; K13=20; K16= 4; K2=25; K5 = 3; K8= 22 ; K11= 5; K14=32; K17=14; K3=13; K6 =33; K9= 22; K12=27; K15= 1; K18=15;		
		2	Функција се активира уносом броја и притиском на тастер	Од 1 до 33	
			K1=29; K4=12; K7= 22; K10= 2; K13=21; K16= 4; K2=24; K5= 3; K8= 19; K11= 5; K14=22; K17=14; K3=13; K6= 33; K9=18; K12=26; K15= 1 ; K18=15;		

Број тастера је цео број од 1 до 16

РЕЖИМ ИЗВЕШТАЈА

Извештаји се раде у **X режиму** (лозинка 11111111) или **Z режиму** (лозинка 22222222). Могуће је штампање следећих извештаја:

Табела 1 – “X” или “Z” режим

бр	извештај	лозинка	линија	Тастери за почетак извештаја
1	Дневни З-извештај *1, *2	22222222	6	ЗБИР
2	Пресек стања *1	11111111	6	ЗБИР
3	По артиклима *3	22222222	1	ЗБИР
4	По одељењима *4	11111111 или 22222222	2	ЗБИР
5	По групама артикала *5	11111111 или 22222222	3	ЗБИР
6	Штампање пореза	11111111 или 22222222	4	ЗБИР
7	По оператерима *7	1) 11111111 или 2) 22222222	5	1)шиф.оператера→ЗБИР→ЗБИР 2) ЗБИР
8	По сатима *8	11111111 или 22222222	7	ЗБИР
9	По отвореним рачунима*9	11111111	9	ЗБИР
10	Извештај о порукама	11111111	10	ЗБИР
11	Периодични извештај по датумима *10	11111111 или 22222222	6	1→МЗБ→почетни датум→X→ завршни датум→ПО
12	Периодични извештај по блоковима	11111111 или 22222222	6	2→МЗБ→почетни блок→X→ завршни блок→ПО
13	Скраћени периодични извештај по датумима *11	11111111 или 22222222	6	11→МЗБ→почетни датум→X→ завршни датум→ПО
14	Скраћени периодични извештај по блоковима	11111111 или 22222222	6	12→МЗБ→почетни блок→X→ завршни блок→ПО

УПОЗОРЕЊЕ:

*1. Уласком у X или Z режим (“11111111” или “22222222”), аутоматски се позиционирате на линију 6 (табела 1), па је за штампање дневног финансијског извештаја или пресека стања довољно да притиснете тастер **ЗБИР**. За остале типове извештаја (осим периодичних), прво се помоћу тастера **СТОП** позиционирате на жељену линију, па ЗАТИМ притисните тастер **ЗБИР**.

Подаци приказани у дневном З-извештају и пресеку стања односе се на период читања података од прошлог дневног З-извештаја до тренутног.

*2. Штампање дневног **Z извештаја** подразумева аутоматски упис података о продаји у меморију. За поједине операције (измена пореских стопа, измена назива артикла и везе

артикла са пореском стопом после извршене продаје) неопходно је претходно направити дневни З-извештај.

Израда осталих извештаја не утиче на могућност репрограмирања параметара.

*3. Извештај по артиклима приказује податке о продатим артиклима за период од задњег извештаја истог типа до тренутка прављења овог извештаја.

*4. Извештај по одељењима добијен у Х-режиму односи се на период од задње направљеног дневног З-извештаја до тренутка прављења извештаја, а у З режиму односи се на период од задње направљеног дневног З-извештаја до тренутка прављења извештаја истог типа. У извештају се продата количина артикала и промет штампају по одељењима. Промет одељења је збир свих продаја артикала везаних за одређено одељење и свих одељењских продаја. На крају извештаја штампа се укупан промет свих одељења. За одељења у којима није било продаје не штампа се ништа. Ако је претходно у сервисном режиму у табели 1, линија 2, поље 7 постављено на 1, штампа се проценат промета сваког одељења у односу на укупни промет.

*5. Извештај по групама артикала ако је позван из Х режима односи се на период од задње направљеног дневног З-извештаја, а подаци у извештају позваном из З режима односе се на период од задњег извештаја истог типа. У извештају се штампају програмирани проценат профита и промет за сваку групу. Промет за одређену групу је збир свих продаја у одељењима везаним за ту групу. Ако је проценат профита за групу различит од нуле, профит ће се такође појавити у извештају. На крају извештаја се штампа укупан профит и промет по свим групама. У извештају се не штампају подаци о групама које нису имале акумулацију. Ако је претходно, у сервисном режиму у табели 1, линија 2, поље 7 постављено на 1, штампа се проценат учешћа промета сваке групе у укупном промету. Такође се штампа проценат учешћа профита сваке групе у укупном профиту.

*6. Извештај о порезу приказује податке из задњег дневног З-извештаја.

*7. Ако се уместо броја оператера унесе 0, штампа се детаљан извештај за сваког оператера са програмираном лозинком. Ако се у поље за оператера унесе број од 1 до 32, штампа се извештај само за оператера чији редни број одговара унетом броју.

*8. Извештајем по сатима је омогућена анализа продаје по временским интервалима. Видети табелу 12 (режим програмирања).

*9. Када се ради са рачунима купаца, пре него активирате дневни финансијски З-извештај (лозинка 2222222, тастер **ЗБИР**) НЕОПХОДНО је направити извештај о отвореним рачунима, да се види да ли је неки рачун остао отворен. У дневном финансијском извештају и у извештају по оператерима штампаће се само износи затворених рачуна. Порез се рачуна на укупан износ (затворени и отворени рачуни). Извештај о отвореним рачунима се користи у угоститељском режиму рада.

*10. Периодични извештај по датумима формира се на основу дневних З-извештаја формираних у задатом периоду. Пре овог извештаја, неопходна је израда дневног З-извештаја.

*11. Периодични извештај по блоковима формира се на основу дневних З-извештаја који имају редни број из задатог опсега. Пре овог извештаја, није неопходна израда дневног З-извештаја.

Пример дневног З-извештаја:

НАЗИВ ФИРМЕ	-Линије за рекламу 1
АДРЕСА ФИРМЕ	2
ИМЕ ОБЈЕКТА	3
АДРЕСА ОБЈЕКТА	4
ПИБ: 1234567890123	-Порески број корисника
ИБФМ: ЕД100000	- Идентификациони број фискалног модула

ДНЕВНИ ИЗВЕШТАЈ	-Наслов извештаја

26.09.03	-Почетни и завршни датум извештајног периода
26.09.03	

УР: 0	- Укупан број ресетовања
БР: 0	- Број ресетовања током извештајног периода

УС: 0	- Укупан број измена пореских стопа
БС: 0	- Број измена пореских стопа током извештајног периода
26.09.03 - 13:16	- Датум и време задње измене пореских стопа/фискализације
СА: 0,00%	
СГ: 0,00%	
СД: 20,00%	- Ознака пореске групе и висина пореске стопе
СЂ: 20,00%	
СЕ: 20,00%	
СЖ: **, **%	
СИ: **, **%	
СЈ: **, **%	
СК: **, **%	

ПА: 0,00	- Порез за пореску стопу А
ПГ: 0,00	
ПД: 55,50	- Порез за пореску стопу Д
ПЂ: 0,00	
ПЕ: 0,00	
ПЖ: 0,00	
ПИ: 0,00	
ПЈ: 0,00	
ПК: 0,00	
ПТ: 55,50	- Укупан порез

ЕА: 0,00	- Промет за пореску стопу А
ЕГ: 0,00	
ЕД: 333,00	- Промет за пореску стопу Д
ЕЂ: 0,00	
ЕЕ: 0,00	
ЕЖ: 0,00	
ЕИ: 0,00	
ЕЈ: 0,00	
ЕК: 0,00	
ЕТ: 333,00	- Укупан промет

26.09.03 - 14:14	- Датум и време издавања дневног З-извештаја
БИ: 6 - 10	- Почетни и завршни број обухваћених фискалних исечака
БД: 4	- Редни број дневног З-извештаја
БП: 1996	- Број преосталих дневних З-извештаја, фискални лого

Пример скраћеног периодичног извештаја по блоковима:

НАЗИВ ФИРМЕ	-Линије за рекламу 1
АДРЕСА ФИРМЕ	2
ИМЕ ОБЈЕКТА	3
АДРЕСА ОБЈЕКТА	4
ПИБ: 1234567890123	-Порески број корисника
ИБФМ: ЕД100000	- Идентификациони број фискалног модула

ПЕРИОДИЧНИ ИЗВЕШТАЈ	-Наслов извештаја
0020	-Обухваћени дневни З-извештаји (почетни и завршни број)
0022	

УР: 0	- Укупан број ресетовања
БР: 0	- Број ресетовања током извештајног периода

УС: 6	- Укупан број измена пореских стопа
БС: 0	- Број измена пореских стопа током извештајног периода
20.09.03 - 13:13	
СА: 0,00%	
СГ: 0,00%	
СД: 20,00%	
СЂ: 20,55%	
СЕ: 4,00%	
СЖ: **, **%	
СИ: **, **%	
СЈ: **, **%	
СК: **, **%	

ПА: 0,00	- Порез за пореску стопу А
ПГ: 0,00	
ПД: 32,11	- Порез за пореску стопу Д
ПЂ: 0,00	
ПЕ: 0,00	
ПЖ: 0,00	
ПИ: 0,00	
ПЈ: 0,00	
ПК: 0,00	
ПТ: 32,11	- Укупан порез

ЕА: 0,00	- Промет за пореску стопу А
ЕГ: 0,00	
ЕД: 192,70	- Промет за пореску стопу Д
ЕЂ: 0,00	
ЕЕ: 0,00	
ЕЖ: 0,00	
ЕИ: 0,00	
ЕЈ: 0,00	
ЕК: 0,00	
ЕТ: 192,70	- Укупан промет

23.09.03 - 09:46	- Датум и време издавања извештаја
БИ: 55 - 60	- Почетни и завршни број обухваћених фискалних исечака
БД: 20 - 22	- Почетни и завршни број обухваћених дневних З-извештаја
БП: 1977	- Број преосталих дневних З-извештаја
ИНФО	

ТАБЕЛА 1 – “X” мод

линија #	поље			
	поље#	вредност	лимити	стандардно
1	1	резервисано		
	2	резервисано		
	3	Програмиране цене *1		
	4	Количине на лагеру *1		
	5	Цене, лагер и продате количине *1		
	6	Извештај по артиклима *2		
	7	Програмирани параметри *3		
	8	Избор групе артикала за извештај	од 1 до 10	1
	9	Извештај о артиклима одређене групе *4		

УПОЗОРЕЊЕ:

*1. Штампају се подаци за артикле чија је шифра из задатог опсега (сервисни режим, табела 1, линија 5, поља 1 и 2 за почетну и крајњу шифру артикла), ако њихове вредности нису 0. За штампање **X** извештаја, притисните тастер **ЗБИР**. Ако желите да прекинете штампање, притисните било који тастер на тастатури.

*2. У овом извештају се штампају подаци о промету за артикле чија је шифра из задатог опсега (сервисни режим табела 1, линија 5 поља 1 и 2), а продата количина различита од нуле. Штампа се бар код артикла (ако постоји), шифра артикла, ознака пореске стопе, назив артикла, програмирана цена, средња продајна цена (ако се разликује од програмиране) за одељење, продата количина и промет сваког артикла појединачно, као и укупан промет задатих артикала. Средња продајна цена артикла се добија тако што се промет артикла подели продатом количином. Ако је претходно у сервисном режиму у табели 1, линија 2, поље 7 постављено на 1, за сваки артикал се штампа и његово процентуално учешће у укупном промету. За штампање **X** извештаја, притисните тастер **ЗБИР**.

*3. Штампају се подаци за **СВЕ** артикле чија је шифра из задатог опсега (сервисни режим, табела 1, линија 5, поља 1 и 2). За сваки артикал се штампа његов бар код (ако постоји), шифра артикла, назив, шифра одељења, шифра групе артикала, ознака пореске стопе, програмирана цена, тренутна количина у магацину, програмирани флегови. За штампање **X** извештаја, притисните тастер **ЗБИР**. Ако желите да прекинете штампање, притисните било који тастер на тастатури.

*4. У овом извештају се штампају подаци о промету за артикле чија је шифра из задатог опсега (сервисни режим, табела 1, линија 5, поља 1 и 2), а продата количина различита од нуле, али само за артикле из одговарајуће групе, задате у пољу 8 (**X** режим, табела 1, линија 1, поље 8). Осим групе, извештај има исти изглед као извештај по артиклима (поље 6). Извештај не обухвата одељењску продају. За штампање **X** извештаја, притисните тастер **ЗБИР**.

РЕЖИМ КАЛКУЛАТОРА

У овај режим се улази из Радног режима. Налазите се у Радном режиму, притисните тастер **00**. Корисник сам одлучује хоће ли штампати оно што рачуна или не. Математичке операције се активирају преко следећих тастера:

сабирање (+)	ОД тастер
одузимање (-)	ПО тастер
множење (x)	X тастер
дељење (/)	Д5 тастер
процент (%)	4/9 тастер
М+	1/6 тастер
М-	2/7 тастер
МЦ/Р	3/8 тастер
=	ЗБИР тастер

Из овог режима се **излази** притиском на тастер за укључивање/искључивање.

Пример: Уђите у режим “Калкулатор” и израчунајте: $2.4 + 9.6 * 3 - 5 / 10$.

ТАСТАТУРА	ДИСПЛЕЈ
	0.00
00	CALC
2 . 4 ОД	2.40
9 . 6 X	12.00
3 ПО	36.00
5 Д5	31.00
1 0 ЗБИР	3.10
повратак у Радни режим. УК/ИСК	Esc
Каса је у радном режиму БР	0.00

ПОРУКЕ НА ДИСПЛЕЈУ

q	Количина
E	Цена
nn	Бар код
Stl	Међузбир
rE	Кусур
PAY tYPE	Унеси начин плаћања
nF	Шифра није у бази података
End PAPER	Крај ролне папира
Err	Погрешан тастер
Prn FAIL	Грешка штампача
Clr	3 извештај
AGAI n	Потврда операције
BOOt UP	Иницијализација
bUSY	“A300” заузето, молимо сачекајте
In rEG	Затворите рачун у радном режиму
OF bON	Рачун препуњен
F FULL	Фискална меморија препуњена
PR	Процент поскупљења
St	Поскупљење
oF	Препуњено
Fb	Забрањена продаја
-q	Нема количине на лагеру
-T	Негативан извештај о пореској групи
=	Укупан износ рачуна
FS Err x	Грешка фискалне меморије
-N	Негативан резултат
0	Нема цене
rEP Ecr	Почетак извештаја
Co	Обавезан унос за израчунавање кусура
CL	Притисни тастер за брисање БР
FACTUrA	Унеси порески број купца
BUF FULL	Комуникациони бафер је препуњен
t̄	Унос текста
HELLO	Поздрав
Hot	Дисконектован флет кабл дисплеја или штампача или прегрејан штампач
bF	Број преосталих дневних извештаја мањи од 50

Поруке о грешкама

- Ако покушате да промените режим рада док је у току издавање рачуна, на дисплеју се појављује порука “In rEG” . Порука остаје на дисплеју око једне секунде и праћена је кратким звучним сигналом. За повратак на нормалан рад са касом, притисните тастер **ЗБИР** и затворите рачун.

- У случају погрешног уноса са тастатуре (притисак на тастер који нема испрограмирану функцију или у том тренутку нема дозволу за одређену функцију), приказује се порука “С” праћена кратким звучним сигналом. За повратак на нормалан рад са касом притисните тастер **БР** .

Остале грешке

- У случају акумулације за артикал или одељење који немају програмирану цену, извесно време ће на дисплеју стајати порука “0 0.00”.

- У случају покушаја продаје артикла или артикла на одељењу које имају забрану , на дисплеју се приказује порука “Fb”.

ФУНКЦИЈЕ ДОСТУПНЕ У РЕЖИМУ “СЕРВИС”

Бр .	Опис функције
1	Резервисано
2	Резервисано
3	Резервисано
4	резервисано
5	Исправка продаје која није последња
6	Штампање копије рачуна
7	Обавезан унос износа за плаћање
8	Резервисано
9	Резервисано
10	Штампање бар кода артикла
11	Време искључивања у минутима
12	Штампање међузбира
13	Штампање извештаја по оператерима
14	Штампа у проширеном формату
15	Штампање програмирајућег лога
16	Извештај по артиклима – везан за дневни финансијски извештај
17	Извештај по одељењима – везан за дневни финансијски извештај
18	Извештај по групама артикала – везан за дневни финансијски извештај
19	Извештај по оператерима – везан за дневни финансијски извештај
20	Извештај по сатима – везан за дневни финансијски извештај
21	Извештај по угоститељскимрачунима– везан за дневни финансијски извештај
22	Програмски тастери
23	Променљиви приступни код за режиме рада
24	Унос датума истека уговора о сервису
25	Телефонски број сервиса

ФУНКЦИОНАЛНЕ И ТЕХНИЧКЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ КАСЕ

Функционалне карактеристике:

Режим рада	1. Регистар каса “Радни” “Х Извештаји” “З извештаји” “Програмирање” “Сервис” 2. Калкулатор 3. Помоћ
Број артикала	2100 за малопродајне, 1545 за угоститељске објекте
Број одељења	До 10
Број група	До 10
Број оператера	До 12 активних
Број начина плаћања	4 (нпр: готовина, чек, кредитна картица или одложено плаћање)
Врсте извештаја	по артиклима по одељењима по групама по пореским стопама по касирима дневни финансијски извештај пресек стања по сатима по количинама извештај о отвореним рачунима периодични извештаји (израчунавање процента дневног промета)
Угоститељски режим	До отворених 60 рачуна (столова) Подрачун за бар, кухињу... До 49 различитих ставки на рачуну Подела износа рачуна на већи број купаца Израчунавање процената за конобаре, кухињу и бар
Остале функције	Праћење стања на лагеру Рад са бар кодом (сетовање бар код читача: 9600/n/8/1, терминатор=<CR>) Програмабилна тастатура

Техничке карактеристике:

Тастатура	35 тастера: 11 нумеричких 24 функционална
Дисплеј	ЛЦД 10 цифара 7-сегментни
Штампач	термални, двостанични 18 симбола по реду брзина штампе - 8/12 линија/сек термални папир 20+35 мм. Ф48мм.
Напајање	Интерно 220 V
Фискална меморија	До 2000 дневних извештаја
Димензије	210 / 370 / 166 мм
Тежина	1.9 кг
Радна температура	од -15°C до +45°C *
Температура за чување	од -20°C до +70°C